

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a Mgr. Martina Lachmanna ve věci

žalobců:

- a) D. V. C., nar. [datum],
- b) N. V. T., nar. [datum],
- c) N. V. H., nar. [datum],
- d) N. T. N., nar. [datum],
- e) V. D. V., nar. [datum],
- f) B. V. T., nar. [datum],
- g) N. V. T., nar. [datum],
- h) L. C. T., nar. [datum],
- ch) V. D. T., nar. [datum],
- i) L. V. Q., nar. [datum]

všichni žalobci jsou státními příslušníky Vietnamské socialistické republiky a jsou zastoupeni advokátem Mgr. Markem Sedlákem se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji,**
se sídlem Hanoj, 13 Chu Van An, Vietnam

o žalobě ze dne 28. 8. 2017 na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Společnou žalobou ze dne 28.8.2017 podanou u Městského soudu v Praze se žalobci domáhali ochrany před nezákonným zásahem. V žalobě uvedli, že se dne 31. 7. 2017 se svým právním zástupcem v úředních hodinách osobně dostavili na Velvyslanectví České republiky v Hanoji za účelem osobního podání žádostí o vydání zaměstnaneckých karet. Žalobci nebyli vpuštěni do prostor zastupitelského úřadu (dále jen „ZÚ“), ačkoliv na umožnění vstupu za účelem osobního podání žádostí trvali. Téhož dne podali na tento postup žalovaného prostřednictvím svého právního zástupce, který byl do prostor ZÚ vpuštěn, stížnosti, k nimž přiložili formuláře žádostí s veškerými náležitostmi. Právní zástupce žalobců opakovaně upozorňoval pracovníky žalovaného na přítomnost žalobců před pracovištěm žalovaného a na jejich úmysl osobně podat žádost o vydání zaměstnaneckých karet a trval na vpuštění žalobců do prostor žalovaného a umožnění osobního podání jejich žádostí o vydání zaměstnaneckých karet, přesto však žalobcům nebylo toto umožněno. Žalobcům tedy nebyl umožněn vstup do prostor ZÚ a nebylo jim umožněno osobní podání jejich žádostí. Žalobci mají za to, že neexistuje žádný zákonný důvod, proč nebyli vpuštěni do vnitřních prostor žalovaného a nebylo jim umožněno osobně podat žádosti. Tímto postupem žalovaný zasáhl do práva žalobců zaručeného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
2. Nezákonný zásah, proti kterému směřuje tato žaloba, tedy spočívá v jednání žalovaného, který žalobcům dne 31. 7. 2017 neumožnil vstup do svých prostor a podání žádostí o vydání zaměstnaneckých karet, přestože se žalobci za účelem jejich podání osobně dostavili v úředních hodinách žalovaného. Za důkaz prokazující jejich tvrzení žalobci označili záznamy z bezpečnostních kamer žalovaného ze dne 31. 7. 2017 a navrhli, aby si je soud od žalovaného vyžádal.
3. S ohledem na výše uvedené se žalobci domáhali vydání rozsudku, kterým by soud určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 31. 7. 2017 neumožnil žalobcům a) – i) vstup do svých prostor a podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, přestože se žalobci za účelem jejího podání osobně dostavili v úředních hodinách žalovaného, byl nezákonný.
4. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že nesouhlasí s tvrzením žalobců, že namítané jednání naplňuje znaky nezákonného zásahu. Ve smyslu § 42g zákona o pobytu cizinců je k zahájení řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nezbytné splnit podmínku osobního podání žádosti. Tímto osobním podáním se přitom rozumí jednání žadatele, při němž se tento buď na základě předchozí elektronické registrace v systému Visapoint osobně dostaví ve stanovených úředních hodinách k příslušnému správnímu orgánu a projeví vůli podat žádost zákonem předepsaným způsobem, anebo se dostaví ve zvláštních úředních hodinách pro žadatele bez registrace v systému Visapoint (tzv. „živá fronta“). Žádost se přitom musí řádným způsobem dostat do dispozice zastupitelského úřadu, tedy musí dojít k převzetí úřední osobou pověřenou přijímáním žádostí o uvedené druhy pobytových oprávnění. Žalobci uplatněný postup podání žádostí mimo stanovené úřední hodiny a bez předchozí registrace

v systému Visapoint nesplňuje náležitosti řádného podání žádosti, a žalobou napadené jednání tedy nelze označit za nezákonný zásah. Přes sofistikovanou argumentaci žalobců nebyl jejich postup ničím jiným než předbíháním ve frontě. Žalobci měli dvě možnosti, jak platně podat žádost - buď v úředních hodinách pro podávání žádostí žadatelů neregistrovaných v systému Visapoint (tzv. „živá fronta“), anebo v úředních hodinách pro dlouhodobé (včetně zaměstnaneckých karet) a trvalé pobyty pro žadatele předem registrované v systému Visapoint.

5. Vyhovění žalobcům by znamenalo přiznání práva na předbíhání. Přes zjevně nemravný postup žalobců ZÚ nicméně žádosti o zaměstnaneckou kartu podané žalobci v návaznosti na judikaturu Nejvyššího správního soudu žádosti zpracoval, a protože byly doplněny o žádost o upuštění od osobního podání, postoupil je Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP“), o čemž byl právní zástupce žalobců vyrozuměn dne 28. 8. 2017. Ve spolupráci s OAMP byl na 29. 9. 2017 stanoven termín k odstranění vad podání (osobní přítomnost, zaplacení poplatku atd.). U čtyř žalobců bylo řízení dokonce již toho dne ukončeno vyznačením víza.
6. Žalovaný je přesvědčen, že nemohl jednat jinak, pokud musel v souladu s požadavky zákona trvat na podmínce osobní přítomnosti žalobců ve stanovených úředních hodinách a zároveň musel jednat v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která umožňuje „nouzové podání žádosti“. Takové jednání nemůže být zároveň nezákonným zásahem. Frustrace žadatelů z fakticky omezené kapacity ZÚ nabrat jejich žádosti nemůže vést k legitimizaci postupu žadatelů proti dobrým mravům, jakým předbíhání ve frontě nepochybně je.
7. Jakkoliv žalobci dosáhli lstí platného podání žádosti, platnost tohoto podání nic nemění na jeho perfidní povaze a získání neoprávněné výhody vůči ostatním žadatelům. Systém Visapoint i tzv. „živá fronta“ jsou administrativně-technickým vyjádřením zásady nestranného a rovného zacházení v omezených podmínkách výkonu státní správy v zahraničí. Trvání na řádné registraci v systému Visapoint nebo na podání žádosti v úředních hodinách pro žadatele bez registrace je opatřením správního orgánu, které je nutné k zajištění rovnosti dotčených osob tam, kde byla jejich rovnost ohrožena, a nemůže tedy být zároveň nezákonným zásahem.
8. Žalovaný dodal, že žalobci požadovaný záznam z bezpečnostních kamer ZÚ není k dispozici, neboť záznamy se v cca týdenním intervalu přepisují a ZÚ je nearchivuje.
9. K nařízenému ústnímu jednání se žalobci ani jejich právní zástupce nedostavili. Žalovaný při jednání před soudem setrval na argumentaci obsažené ve vyjádření k žalobě. K věci samé dále uvedl, že žalobci se dne 31.7.2017 na ZÚ dostavili, avšak nikoliv v úředních hodinách vyhrazených pro podávání žádostí žadatelů neregistrovaných v systému Visapoint. Úřední hodiny určené pro žadatele v tzv. živé frontě byly v pondělí a ve středu v 11,00 – 12,00 hod. V rozmezí 8,30 – 11,00 hod. byly v těchto dnech úřední hodiny pro žadatele s předchozí registrací termínu v systému Visapoint; tuto registraci však žalobci neměli. Žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 324/2017 a 5 Azs 312/2017, z nichž plyne povinnost žadatelů respektovat stanovené úřední

hodiny pro jednotlivé typy žádostí, a dále na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 6 A 103/2016 a 14 A 35/2017.

10. Žalobci navržený důkaz v podobě záznamu z bezpečnostních kamer ZU nebylo možné provést vzhledem k objektivní neexistenci tohoto důkazu, která je zřejmá z vyjádření žalovaného.
11. V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 42g odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do 14.8.2017, zaměstnaneckou kartou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce a k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána, nebo na pracovní pozici, ke které byl udělen souhlas ministerstva podle odstavce 7. Cizince, u kterého je podle zákona o zaměstnanosti vyžadováno povolení k zaměstnání nebo který je uveden v § 98 zákona o zaměstnanosti, opravňuje zaměstnanecká karta k pobytu na území za účelem zaměstnání.

Podle 42g odst. 5 zákona o pobytu cizinců žádost o vydání zaměstnanecké karty se podává na zastupitelském úřadu. V průběhu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebo na povolení k dlouhodobému pobytu vydané za jiným účelem může cizinec žádost o vydání zaměstnanecké karty podat ministerstvu.

Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 87 odst. 1 s.ř.s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Podle § 87 odst. 2 s.ř.s. soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Šlo-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, uloží soud tento zákaz nebo příkaz správnímu orgánu nebo obci, která takový sbor řídí nebo které je takový sbor podřízen.

Podle § 87 odst. 3 s.ř.s. soud zamítne žalobu, není-li důvodná.

12. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Soud předně považuje za potřebné uvést, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30.5.2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52 dospěl k závěru, že v řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že žadateli bylo ze strany zastupitelského úřadu bráněno v osobním podání žádosti o povolení k pobytu, je žalovaným tento zastupitelský úřad (body 85 a 102 odůvodnění), což platí i po nabytí

účinnosti zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.11.2017, č. j. 4 Azs 168/2017 - 15). Soud proto jako se žalovaným v dané věci jednal s Velvyslanectvím České republiky v Hanoji.

14. Podle zákona o pobytu cizinců se oprávnění pro zastupitelský úřad stanovit cizincům povinnost předem si sjednat termín podání žádosti vztahuje toliko na podání žádosti o víza, nikoli však na podání žádosti o povolení k pobytu (bod 74 rozsudku rozšířeného senátu č. j. 10 Azs 153/2016 - 52 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.8.2017, č. j. 2 Azs 193/2017 - 37). Zaměstnanecká karta je zvláštním druhem povolení k dlouhodobému pobytu, z čehož plyne, že žalobcům nemohla být platně stanovena povinnost předem si sjednat termín podání žádosti o zaměstnaneckou kartu prostřednictvím systému Visapoint.
15. Otázkou, jejíž zodpovězení je klíčové pro posouzení důvodnosti žaloby, je to, zda byl žalovaný oprávněn odepřít žalobcům vstup do svých prostor, protože se dostavili na ZÚ mimo úřední hodiny vyhrazené k podávání žádostí o pobytová oprávnění pro žadatele neregistrované v systému Visapoint. Soud má ve shodě s názorem žalovaného za to, že žalovaný byl oprávněn tak učinit, neboť nelze akceptovat jednání žalobců, kteří ve snaze podat žádost o vydání zaměstnanecké karty nerespektovali správním orgánem stanovené rozvržení úředních hodin pro jednotlivé typy žádostí.
16. K povinnosti žadatelů respektovat úřední hodiny ZÚ se jednoznačně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudcích č.j. 6 Azs 324/2017 – 32 ze dne 24.1.2018 a č.j. 5 Azs 312/2017 – 33 ze dne 23.2.2018. Závěry, k nimž v těchto rozsudcích Nejvyšší správní soud dospěl, lze plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc.
17. Žalovaný by jednal nezákonně, pokud by žalobcům odmítl umožnit podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu (zaměstnaneckou kartu) pouze proto, že neměli dopředu sjednaný termín v systému Visapoint. Je tomu tak proto, že povinnost předem si sjednat termín podání žádosti o zaměstnaneckou kartu prostřednictvím systému Visapoint žalobcům nemohla být platně stanovena (k tomu viz výše). Žalovanému však jeho postup vytýkat nelze, neboť důvodem, pro který nebyli žalobci vpuštěni do budovy ZÚ, nepochybně byla ta skutečnost, že se tak snažili učinit mimo vyhrazené úřední hodiny. Každý správní orgán je oprávněn si svou činnost určitým způsobem zorganizovat, což zahrnuje i rozvržení úředních hodin pro jednotlivé oblasti působnosti správního orgánu. Žalobcům muselo být známo, že nedisponují předchozí registrací termínu pro podání žádosti v systému Visapoint (v žalobě ani netvrdí, že by se prostřednictvím uvedeného systému pokusili o registraci termínu), a proto bylo jejich povinností respektovat stanovené úřední hodiny ZÚ a dostavit se k podání žádostí v úředních hodinách vyhrazených pro žadatele bez registrace v systému Visapoint. To však evidentně neučinili – v žalobě ani netvrdí, že by se pokusili zařadit ve vymezené době do tzv. „živé fronty“. Jednáním spočívajícím v podání předmětných žádostí o vydání zaměstnanecké karty jako přílohy stížností na postup žalovaného prostřednictvím osoby jejich právního zástupce sice žalobci ve výsledku dosáhli svého cíle, toto jejich počínání však soud ve shodě s názorem žalovaného považuje za nemravné, neboť jím ve skutečnosti obešli stanovené úřední hodiny a předběhli ostatní žadatele, kteří byli ve shodné situaci a zařadili se do živé fronty,

aby mohli svou žádost podat. V takovém případě nelze postup žalovaného, jenž žalobcům neumožnil vstup do prostor ZÚ za účelem osobního podání žádostí, shledat nezákonným.

18. Povinnost osobní přítomnosti nesmí stát zneužívát ke svévolnému faktickému bránění žadatelům své žádosti vůbec podat. O svévoli by šlo v případě, že by ZÚ podle diskriminačních kritérií rozhodoval, komu podání žádosti umožní a komu nikoliv. Tak tomu ale v projednávané věci nebylo. Trvání na respektování úředních hodin jednotlivých agend zastupitelského úřadu není přímým zásahem ve smyslu § 82 s.ř.s. Jakkoliv má násobně vyšší poptávka po podání žádostí na ZÚ Hanoj za důsledek, že nikoliv všichni žadatelé mohou být v každý okamžik úředních hodin uspokojeni, fakt, že se na některého žadatele nedostane řada, je pouhým nepřímým důsledkem regulace správního úřadu v podobě úředních hodin. Správní úřad při výkonu své pravomoci v zahraničí nemá stejné technické a personální možnosti jako správní úřady na území České republiky a jeho provoz je podstatně nákladnější než provoz tuzemských správních úřadů. S přihlédnutím ke zvláštní povaze výkonu státní správy v zahraničí a z toho vyplývajících omezení nezakládá pocíťovaná nedostatečnost kapacit, resp. umožnění osobního podání žádosti ještě nezákonnost takového postupu správního orgánu (shodně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 Azs 312/2017 – 33 ze dne 23.2.2018).
19. Jak žalovaný uvedl při ústním jednání, úřední hodiny určené pro žadatele v tzv. živé frontě byly v pondělí a ve středu v době od 11,00 hod. do 12,00 hod. Žalobci ani netvrdí, že by se dne 31. 7. 2017 na ZÚ dostavili v těchto úředních hodinách a zařadili se do živé fronty, natož aby tuto skutečnost prokázali. Pokud se dostavili k osobnímu podání žádostí v jiné úřední hodiny, které byly vyhrazeny pro přijímání žádostí od žadatelů s předchozí registrací termínu podání žádosti v systému Visapoint, nelze neumožnění vstupu žalobců do prostor ZÚ za účelem osobního podání žádostí vzhledem ke shora uvedenému považovat za nezákonný zásah ze strany žalovaného.
20. Protože soud neshledal, že by namítané jednání žalovaného bylo nezákonným zásahem, žalobu podle § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
21. S přihlédnutím k tomu, že žalobci nebyli úspěšní a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů

vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 20. června 2018

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu